

K A N S A S

RODERICK L. BREMBY, SECRETARY

KATHLEEN SEBELIUS, GOVERNOR

DEPARTMENT OF HEALTH AND ENVIRONMENT

Hỏi & Đáp về Bệnh Dịch Hạch

Dịch hạch là gì?

Dịch hạch là căn bệnh do vi khuẩn *Yersinia pestis* (*Y. pestis*) gây ra. Vi khuẩn này được tìm thấy ở các loài gặm nhấm và những con bọ chét ký sinh trên những sinh vật đó tại nhiều nơi trên thế giới.

Bệnh dịch hạch phổi có khác với bệnh dịch hạch hay không?

Có. Vi khuẩn dịch hạch có thể gây ra cả hai loại bệnh dịch hạch nhưng chúng lây lan theo những con đường khác nhau và các triệu chứng cũng khác nhau. Dịch hạch phổi có thể lây từ người này sang người khác còn bệnh dịch hạch thì không. Dịch hạch phổi ảnh hưởng đến phổi và lây lan khi người bệnh thở ra vi khuẩn vào không khí. Bệnh dịch hạch lây lan qua vết cắn của bọ chét bị nhiễm bệnh hoặc tiếp xúc với những vật liệu bị nhiễm bẩn gây ra trầy xước trên da. Tuy nhiên, nếu bệnh dịch hạch không được điều trị thì vi khuẩn có thể lây qua đường máu và ảnh hưởng đến phổi, gây ra bệnh dịch hạch phổi thứ cấp.

Những dấu hiệu và triệu chứng của bệnh dịch hạch phổi là gì?

Bệnh nhân thường bị sốt, yếu và nhanh chóng phát triển thành viêm phổi với những triệu chứng như thở ngắn, đau ngực, ho và đôi khi là nước dãi ra máu. Cảm giác buồn nôn, ói mửa và đau bụng cũng có thể xuất hiện. Nếu không được điều trị sớm, dịch hạch phổi thường dẫn đến suy chia năng hô hấp, sốc và nhanh chóng tử vong.

Tỷ lệ tử vong do bệnh dịch hạch là bao nhiêu?

Khoảng 14% (cứ bảy người mắc bệnh thì có một người chết) của tất cả các trường hợp bị dịch hạch ở Mỹ dẫn đến tử vong.

Mọi người bị lây nhiễm dịch hạch phổi như thế nào?

BAN Y TẾ

Phòng Dịch tễ và Phòng bệnh

Chương trình Đối phó với Khủng bố Sinh học

TÒA NHÀ VĂN PHÒNG CURTIS STATE, 1000 ĐƯỜNG SW JACKSON, STE. 210, TOPEKA, KS 66612-1368

Điện thoại: 785-296-8605 Fax: 785-291-3775 <http://www.ksbiot.org>

Thông báo về Bệnh và Cấp cứu Y tế Công cộng

Điện thoại miễn phí: 1-877-427-7317 FAX miễn phí: 1-877-427-7318

Dịch hạch phổi xảy ra khi vi khuẩn dịch hạch làm nhiễm độc phổi. Dịch hạch phổi lây lan thông qua các giọt hô hấp xuất tiết ra từ một người (hoặc con vật) bị nhiễm bệnh khi họ ho hoặc hắt hơi và người khác hít vào những giọt hô hấp đó. Thông thường, tiếp xúc trực tiếp và gần gũi với người/con vật bị nhiễm bệnh thì mới gây ra lây nhiễm qua con đường này (trong vòng khoảng 6 feet – 1 feet = 0,3048 m). Dịch hạch phổi cũng có thể xảy ra nếu một người bị dịch hạch hoặc dịch hạch máu không được điều trị, khiến cho vi khuẩn lan sang phổi.

Dịch hạch có xảy ra tự nhiên không?

Có. Tổ chức Y tế Thế giới báo cáo rằng có khoảng 1.000 đến 3.000 ca dịch hạch xảy ra hàng năm trên toàn thế giới. Ở miền tây nam nước Mỹ, hàng năm có khoảng từ 10 đến 20 trường hợp bị dịch hạch. Những trường hợp này thường phân bố rải rác và xảy ra ở khu vực nông thôn hoặc bán nông thôn. Hầu hết các trường hợp đều là ở dạng dịch hạch thông thường. Dịch hạch phổi tự nhiên không xuất hiện nhiều, mặc dù vẫn xảy ra một số đợt bùng phát nhỏ. Cả hai loại dịch hạch này đều được kiểm soát thông qua các biện pháp y tế công cộng tiêu chuẩn.

Ai có nguy cơ mắc bệnh dịch hạch cao?

Những đợt bùng phát dịch hạch ở người thường xuất hiện tại các khu vực có điều kiện vệ sinh và nhà ở tồi tàn. Những đợt bùng phát này cũng có thể xảy ra ở các cộng đồng nông thôn hoặc ở thành thị. Thông thường, việc xảy ra dịch hạch thường liên quan đến các loài chuột và bọ chét ký sinh trên chuột sống trong nhà.

Một người bị nhiễm dịch hạch phổi có thể tránh phát bệnh được không?

Có. Những người tiếp xúc gần gũi với người bị bệnh có thể giảm thiểu đáng kể nguy cơ phát bệnh nếu họ bắt đầu điều trị trong vòng 7 ngày sau khi nhiễm bệnh. Phương pháp điều trị bao gồm sử dụng kháng sinh trong vòng ít nhất 7 ngày. Những người bị nghi ngờ là nhiễm dịch hạch phổi nên đến gặp bác sĩ.

Nếu một người bị nhiễm vi khuẩn dịch hạch trong không khí, người đó sẽ phát bệnh trong thời gian bao lâu?

Người bị nhiễm vi khuẩn dịch hạch có thể phát bệnh trong vòng từ một đến sáu ngày.

Bệnh dịch hạch phổi có thể điều trị được không?

Có. Theo các chuyên gia điều trị, một bệnh nhân bị chẩn đoán là mắc bệnh dịch hạch cần được nhập viện và cách ly y tế. Các xét nghiệm trong phòng thí nghiệm sẽ được tiến hành, bao gồm cả việc lấy mẻ cấy máu có vi khuẩn dịch hạch và xét nghiệm qua kính hiển vi các mẫu máu, nước bọt và tuyến bạch huyết. Điều trị bằng kháng sinh cần được bắt đầu càng sớm càng tốt sau khi đã có các mẫu xét nghiệm từ phòng thí nghiệm.

Để ngăn ngừa nguy cơ tử vong cao, cần sử dụng kháng sinh trong vòng 24 giờ sau khi xuất hiện những triệu chứng đầu tiên. Một số loại kháng sinh có tác dụng hữu hiệu trong việc điều trị và ngăn ngừa căn bệnh này. Trong trường hợp xảy ra tấn công khung bối sinh học, phản ứng đầu tiên là phải xét nghiệm tác nhân sinh học (vi khuẩn dịch hạch) để xác định loại kháng sinh nào là hiệu quả nhất để chống lại tác nhân sinh học cụ thể đã được sử dụng.

Cần xác định và kiểm tra những người đã tiếp xúc gần gũi với bệnh nhân dịch hạch, đặc biệt là bệnh nhân bị dịch hạch phổi.

Trong trường hợp có tấn công khủng bố sinh học liên quan đến bệnh dịch hạch phổi, có đủ thuốc để cung cấp hay không?

Các quan chức về y tế công cộng của liên bang và tiểu bang có đủ số thuốc cần thiết để cung cấp trong trường hợp xảy ra một cuộc tấn công khủng bố sinh học. Số thuốc này có thể được gửi tới bất kỳ địa điểm nào trên nước Mỹ trong vòng 12 tiếng đồng hồ.

Mọi người nên làm gì nếu họ nghi ngờ rằng họ hoặc những người khác đã bị nhiễm vi khuẩn dịch hạch?

Kiểm tra y tế ngay lập tức: Để ngăn ngừa nguy cơ phát bệnh, người bị nhiễm bệnh dịch hạch phổi cần phải điều trị kháng sinh ngay lập tức. Nếu người bị nhiễm bệnh phát bệnh, kháng sinh sẽ được sử dụng trong vòng 24 tiếng đồng hồ sau khi các triệu chứng đầu tiên xuất hiện để giảm thiểu nguy cơ tử vong.

Thông báo cho các cơ quan chức năng: Ngay lập tức thông báo cho các phòng y tế của địa phương hoặc tiểu bang để họ có thể tiến hành điều tra và kiểm soát vấn đề ngay lập tức. Nếu nghi ngờ là có thể xảy ra khủng bố sinh học, các phòng y tế sẽ thông báo cho CDC, FBI và các cơ quan hữu quan khác.

Làm thế nào để giảm thiểu nguy cơ mắc phải dịch hạch phổi từ một người khác hoặc lây nhiễm dịch hạch phổi sang người khác?

Những người có tiếp xúc gần gũi và trực tiếp với người mắc bệnh dịch hạch phổi cần đeo chật và vừa khít các mặt nạ phẫu thuật chỉ sử dụng một lần. Bệnh nhân mắc bệnh phải được cách ly và giám sát y tế trong vòng ít nhất 48 đồng hồ để điều trị bằng kháng sinh. Những người đã bị lây nhiễm từ một người khác có thể tránh nguy cơ phát triển dịch hạch thông qua điều trị kháng sinh kịp thời.

Bệnh dịch hạch được chẩn đoán như thế nào?

Bước đầu tiên là nhân viên y tế tiến hành đánh giá. Nếu nhân viên y tế nghi ngờ rằng có thể xảy ra bệnh dịch hạch phổi thì các mẫu máu, nước bọt và hạch bạch huyết của bệnh nhân sẽ được gửi đến phòng thí nghiệm để xét nghiệm. Sau khi phòng thí nghiệm nhận được các mẫu này, các kết quả sơ bộ sẽ được đưa ra trong vòng chưa đầy 2 tiếng đồng hồ. Kết luận xác nhận có thể lâu hơn, thường là từ 24 đến 48 tiếng.

Vi khuẩn dịch hạch có thể tồn tại bao lâu trong môi trường?

Ánh nắng mặt trời và độ khô có thể dễ dàng giết chết vi khuẩn *Yersinia pestis*. Mặc dù vậy, khi được phát tán vào không khí, vi khuẩn có thể sống trong khoảng một tiếng, tùy thuộc vào điều kiện cụ thể.

Hiện có vắc xin để ngừa bệnh dịch hạch phổi hay chưa?

Hiện nay, chưa có vắc xin ngừa dịch hạch nào được cấp phép sử dụng ở Mỹ. Các nghiên cứu vẫn đang được tiến hành nhưng trong vòng ít nhất vài năm tới chưa thể có vắc xin.

